

JATKUVAN OPPIMISEN SEURANTARYHMÄN KOKOUS

Aika Perjantai 12.3.2021 klo 10–12

Paikka Microsoft Teams –kokous

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Kirsi Heinivirta avasi kokouksen klo 10:01. Aluksi todettiin jatkuvan oppimisen uudistushankkeen tehtävien täsmennys 9.2.2021: Parlamentaarisen jatkuvan oppimisen uudistusryhmän tehtävänä on 1.1.2021 lukien arvioida ja tukea jatkuvan oppimisen linjausten toimeenpanoa ja tehdä ehdotuksia mahdollisiksi uusiksi toimenpiteiksi.

Sihteeri Tiina Polo antoi tiedoksi ryhmän jäsenmuutokset 9.2. ja 23.2.2021:

- Suomen Lukiolaisten Liitto ry:n koulutuspoliittinen asiantuntija Annakaisa Tikkinen tilalle koulutuspoliittinen asiantuntija Jenni Tuomainen
- Oikeusministeriön erityisasiantuntija Vava Lunabban tilalle erityisasiantuntija Linda Lindholm
- Finlands Svenska Skolungdomsförbundet FSS:n vice ordförande, järjestön varapuheenjohtaja Dan Cederlöfin tilalle styrelsemedlem Vivian Ljungqvist
- Suomen Kuntaliiton kehittämispäällikkö Hannele Salmisen tilalle erityisasiantuntija Maarit Kallio-Savela.

Avauspuheenvuorossaan puheenjohtaja Heinivirta kertoi uudistushankkeen aikataulun päivitetyn tilanteen ja prosessin etenemisen. Prosessi on kytkeytyneenä myös muihin rinnalla samaan aikaan kulkeviin valmisteluprosesseihin, muun muassa talousarviovalmisteluun. Prosessi tarkentuu ja täsmentyy ajan kuluessa.

Ajankohtaisina asioina puheenjohtaja toi esille koulutuspoliittisen selonteon, jonka valmistelu on edennyt hieman jatkuvan oppimisen uudistusta edellä. Tämän vuoksi koulutuspoliittisessa selonteon lausuntoversiossa ei ollut juurikaan sisältöä jatkuvasta oppimisesta. Nyttemmin sisällöt on selontekoon täydennetty.

Työ- ja elinkeinoministeriön ajankohtaista asioista Minna Nieminen totesi kuntakokeilun käynnistymisen 1.3.2021. TE-toimistojen henkilöstöä on siirtynyt ja siirtyä edelleen kuntien palvelukseen. Samoin parhaillaan tehdään asiakassirtoja samaan tapaan ja URA:n käyttöönotto on käynnissä. Säädösvalmistelu ja seurannan järjestäminen etenevät rinnalla. Toinen ajankohtainen TEM-asia on pohjoismainen työvoimapalvelumalli, josta on tulossa hallituksen esitys lausunnolle.

2 Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen asialista.

3 Edellisen kokouksen muistio

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio totutulla käytännöllä, että jos muistioon on huomautettavaa tai korjattavaa, voi sihteeri Tiina Pololle lähettää sähköpostitse kommentit ja muutokset.

4 Jatkuva oppiminen osaksi työelämää: TYÖ2030-ohjelman osaamisen ja jatkuvan oppimisen teema

Tapio Huttula Sitrasta esitteli ”Työ2030 Työn ja hyvinvoinnin kehittämisohjelmaa”. Kyseessä on STM:n ohjelma, jonka rahoitus on vuonna 2021 noin 1 milj. euroa, vuonna 2022 noin 6 milj.

euroa ja vuonna 2023 noin 5 milj. euroa. Työ2030-tiekartassa on neljä kokonaisuutta: a) Tuottavuus, työhyvinvointi ja työn merkityksellisyys (Närhinen, TEM); b) Luottamus ja yhteistyö (Hakonen, KT); c) Osaaminen ja jatkuva oppiminen (Huttula, Sitra) sekä d) Digitalisaatio ja työelämäinnovaatiot (Alasoini, TTL).

Pähkinänkuoressa ilmaistuna ohjelman toimet kohdistuvat kolmeen asiaan: 1) Tietoisuuteen ja ymmärrykseen, 2) Verkostoihin ja kumppanuuteen sekä 3) Kokeiluihin ja pilottihankkeisiin. Ohjelman tiekartta on valmisteltu vuonna 2020 ja nyt ollaan rekrytoimassa uutta ohjelmajohtajaa ja muuta henkilöstöä.

KESKUSTELU:

Esityksen jälkeisessä keskustelussa sekä suusanallisesti että chatissä korostettiin työkyvyn merkitystä ja sen määrittelyä.

Nostettiin esille myös se, että suurilla yrityksillä on mahdollisuus ohjelman edistämiseen, mutta PK- ja mikroyrityksillä ei vastaavia resursseja ole. Ohjelmassa on tunnustettu tämä ongelma ja pieniä yrityksiä pyritään tukemaan verkostoitumisen ja yhteistyön avulla.

Todettiin se, että Työ2030-ohjelma ei tee varsinaisesti suoria konkreettisia rakenteellisia ja systeemisiä muutoksia (kuten esimerkiksi jatkuvan oppimisen uudistushanke) vaan pyrkii vaikuttamaan uusien asioiden edistämiseen herättämällä keskustelua ja tekemällä asiaa tunnetuksi.

Toivottiin jo olemassa olevien osaamisverkostojen näkyväksi tekemisessä yritysten omien ammatillisten oppilaitosten esille nostamista. Ne tarjoavat osaamisen kehittämisen palveluja suoraan tarpeeseen.

Muistutettiin monikielisestä viestinnästä.

5 Jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmä: Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen valmistelu

Ville Heinonen opetus- ja kulttuuriministeriöstä esitteli ”Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen” mallia ja sen valmistelua. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskusta (myöh. ”palvelukeskus”) koskeva lakiluonnos on parhaillaan lausunnolla 25.3.2021 saakka. Muutosten jälkeen asia luultavasti menee eduskuntaan vapun tienoilla. Palvelukeskus aloittaa siten toimintansa syksyllä 2021.

Palvelukeskuksella tavoitellaan ekosysteemin syntymistä jatkuvan oppimisen mahdollistumiseksi. On tarkoitus luoda uudentyypistä hallinnollista mallia, jossa useampi hallinnonala toimii yhdessä. Palvelukeskuksella on neljä päätehtävää: 1) Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut; 2) Ennakointi; 3) Nousevat osaamistarpeet, uudentyypiset osaamissällöt ja kohdennetut koulutukset sekä 4) Yhteistyöverkostot ja ekosysteemien tuki. Tässä työssä välttämättömänä ehtona ja edellytyksenä on digitaalisen toimintaympäristön kehittyminen.

Minna Nieminen työ- ja elinkeinoministeriöstä lisäksi tähdensi vielä erityisesti digitaalisen palvelukokonaisuuden merkitystä sekä ennakointia. Hän kertoi myös asiaan kohdistuvan kansainvälistä mielenkiintoa Suomen ulkopuolelta.

KESKUSTELU:

Tuotiin esille tyytyväisyys pitkään odotetun TEM:n ja OKM:n yhteistyön käynnistymisestä työvoima- ja osaamistarpeiden ennakoinnissa. Päällekkäisyydet ja moninkertainen työ tulisi kuitenkin välttää.

Kysyttiin mikä on toisaalta koulutuksenjärjestäjien ja toisaalta muiden osaamispalveluja tuottavien tahojen rooli palvelukeskusmallissa? Vastaus: Palvelukeskusmallissa ei ole tarkoitus synnyttää mitään sellaista uutta rakennetta, missä ei olisi olemassa olevat toimijat mukana vaan päinvastoin koko toiminta perustuu yhdessä tekemiseen ja verkostoitumiseen.

Korkeakoulujen osalta tuotiin esille huoli siitä, että tällä hetkellä hyvien tavoitteiden toteuttamiseen ei ole resursseja korkeakouluissa. Henkilöstöllä ei ole mahdollisuutta osallistua riittävästi kehitystyöhön, koska kaikki aika kuluu ydintehtävään, eli opettamiseen.

Korostettiin digitaalisen infrastruktuurin välttämättömyyttä, jotta tavoitteet saadaan toteutumaan.

6 Jatkuvan oppimisen uudistuksen linjausten toimeenpanosuunnitelma

Puheenjohtaja Kirsi Heinivirta opetus- ja kulttuuriministeriöstä esitteli toimeenpanosuunnitelman. Asialistan liitteenä olevan taulukon vasen sarake ”Toimenpide” on Jatkuvan oppimisen parlamentaarisen ryhmän linjausten mukainen. Uusi aines on sijoitettu taulukon keskelle sarakkeeseen ”Toteutus”. Nyt on tarkoitus ottaa kantaa siihen, ovatko nämä sarakkeessa ”Toteutus” kuvatut asiat niitä keinoja, joilla linjauksia tehokkaasti toteutetaan? Vastaavatko toimenpiteet jatkuvan oppimisen tarpeisiin ja asetettuihin tavoitteisiin? Tarvitaanko muita toimenpiteitä? Mitä esitetyistä toimenpiteistä pidetään tärkeimpinä?

Asiaa käsiteltiin ja työstettiin Howspace alustalla. Työskentelyn fasilitoi Olli Oosi Owl Groupista. Ensimmäisessä työskentelyvaiheessa kommentoitiin toimeenpanosuunnitelmaa ja vastattiin kysymyksiin: Ovatko toimenpiteisiin tällä hetkellä suunnitellut teot (eli toteutus-sarake) soveltuvia? Pitäisikö johonkin toimenpiteistä olla myös muita tekoja (eli muita asioita toteutus-sarakkeeseen). Pohdinta ryhmiteltiin kolmeen rinnakkaiseen osioon: 1) Jatkuva oppiminen osana työelämää 2) Jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmä 3) Jatkuvan oppimisen saavutettavuuden varmistaminen. Työskentelyvaihe tuotti runsaasti kommentteja ja uusia toteutusideoita, joita käytiin pikaisesti läpi heti työskentelyvaiheen jälkeen. Aineisto kootaan jälkikäteen ja otetaan huomioon jatkovalmistelussa.

Toisessa työskentelyvaiheessa, joka jatkuu kokouksen jälkeen aina 16.3. saakka kootaan evästyksiä prosessin jatkolle ja myös vastaajien omia toimia jatkuvan oppimisen toteutuksessa. Howspacea vastataan kysymyksiin: Mitä muita evästyksiä teillä on toimenpiteiden toteuttamiseen? Mitä teillä on meneillään jatkuvan oppimisen uudistuksen toimenpiteisiin liittyen? Tämä aineisto myös kootaan ja analysoidaan huomioitavaksi hankkeen jatkovalmistelussa. Koko työskentelyn tulos viedään myös tiedoksi parlamentaariselle ryhmälle.

7 Muut asiat

- Tiedoksi Microcredentials (pienet osaamiskokonaisuudet) –tilaisuus 29.3. klo 10-14. Tämä teema voi tarjota täydennyksiä myös jatkuvan oppimisen toimeenpanoon.
- Esille nousi kysymys siitä, kuinka korona-tilanteen pahenemisen aiheuttama periaate siitä, että vain kiireellimmät asiat käsitellään eduskunnassa vaikuttaa jatkuvan oppimisen hankkeen toteutukseen? Vastaus: Riski viivästyksistä on olemassa, mutta toisaalta jatkuvan oppimisen asiat ovat tulossa käsittelyyn vasta loppukeväästä, joten toivottavasti vältymme viivästyksiltä.
- Seuraava kokous 23.4.2021 mahdollisina aiheina mm. pohjoismainen työvoimapalvelumalli. Seurantaryhmän jäsenet voivat esittää sihteeristölle toiveita käsiteltävistä asioista.

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.

LÄSNÄ

Heinivirta Kirsi, Opetus- ja kulttuuriministeriö, puheenjohtaja
Aro Susanna, Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto MTK
Bussman Annika, Opetus- ja kulttuuriministeriö
Engelholm Maj-Len, Opetushallitus
Hallia Antti, Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK ry
Hannula Mirja, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
Hassinen Teemu, Sivistystyöntantajat
Heinonen Ville, Opetus- ja kulttuuriministeriö
Hirsivaara Sanna, Opetus- ja kulttuuriministeriö
Holsti Emma, Suomen Opiskelija-Allianssi Osku ry
Ikkela Saara, Opetus- ja kulttuuriministeriö
Jäppinen Ville, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry, Aino Maija Rajoon sijasta
Korhonen-Yrjänheikki Kati, KEVA
Koriseva Soile, Elinkeinoelämän oppilaitokset ELO ry
Lamppu Veli-Matti, Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry
Lempinen Petri, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry
Lindholm Linda, Oikeusministeriö

Manninen Tuovi, Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry
Mursu Sanja, KT Kuntatyönantajat
Mäenpää Iiris, Saamelaiskäräjät
Mäki Maire, TE-toimistot (Pohjois-Pohjanmaa)
Nieminen Minna, Työ- ja elinkeinoministeriö
Nousiainen Riina, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Rasinaho Kirsi, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Ratia Essi, Kuntaliitto ry, Maarit Kallio-Savelan sijasta
Sojonen Elina, Akava ry
Suomala Petri, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifi ry
Tiihonen Raakel, Opetushallitus, Samu Seitsalon sijasta
Tujula Matti, Suomen Ammattiin Opiskelevien liitto SAKKI ry
Tuomainen Jenni, Suomen Lukiolaisten liitto ry
Wallén Björn, Vapaa Sivistystyö ry
Vartiainen Marja, Suomen Yrittäjät ry
Virtanen Markku, Työ- ja elinkeinoministeriö

Polo Tiina, Opetus- ja kulttuuriministeriö, sihteeri
Vepsäläinen Jukka, Opetushallitus, sihteeri

KUTSUTUT ASiantuntijat

Huttula Tapio, Sitra
Olli Oosi, OWAL GROUP

POISSA

Felt Teija, Työ- ja elinkeinoministeriö, varapuheenjohtaja
Leinonen Merja, Valtiovarainministeriö
Lerssi Risto, Valtiovarainministeriö/Valtion työmarkkinalaitos
Ljungqvist Vivian, Finlands Svenska Skolungdomförbund FSS
Malinen Pentti, Maakuntaliitot (Kainuun liitto)
Marttila Oili, Kirkkohallitus, Kirkon työmarkkinalaitos
Paukku Jarmo, ELY-keskus (Häme)
Rehunen Joni, Sosiaali- ja terveysministeriö
Torsell Agneta, Suomen Rehtorit ry
Tuovinen Juha, Sisäministeriö